

Házi feladat, iskolai feladatok szabályai

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési és értékelési módja a helyi tantervben található.

A tanuló tanulmányi munkájának ellenőrzési, értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formák, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

Diákjaink tanulmányaik során többféle módszerrel kerülnek értékelésre:

- A diagnosztikus értékelés során információkat szerzünk arról, hogy milyen ismeretekkel, képességekkel érkeznek a tanulók iskolába, mely területeken kiemelkedő vagy gyenge a teljesítményük. Erre az értékelésre a 9. évfolyamba lépő tanulóknál kerül sor, de később is fontos, főként tanárváltás illetve az emelt szintű érettségire történő felkészítés során.
- Formatív értékeléssel a nevelési-oktatási folyamat közben kapunk információkat a tanulókról, melyek:
  - segítik a tanulási problémák feltárását,
  - valamint lehetővé teszik az azonnali beavatkozást, korrekciót.
- Szummatív értékelés történik egy-egy nevelési-oktatási folyamat lezárásakor, - félévkor, tanév végén,- azzal a céllal, hogy eldönthető legyen, hogy a tanuló rendelkezik-e a magasabb évfolyamba lépés tanulmányi követelményével.

A tanulmányi munka értékelése

Az értékeléskor az alábbi alapelveket tartjuk fontosnak:

- személyre szóló
- fejlesztő, ösztönző legyen
- a kerettantervi, ill. helyi tantervi követelményrendszerre épüljön
- folyamatos legyen
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés arányát
- legyen tárgyyszerű
- megfelelő légkörben történjen
- ne legyen megtorló, illetve fegyelmező eszköz

Az alapelvek megvalósulása céljából a munkaközösségeken belül az egyes tantárgyak kerettantervi és helyi tantervi követelményeit világosan meg kell fogalmazni és a tanulók, továbbá a szülők tudomására kell hozni. Az egyes tantárgyak egységes iskolai követelményrendszerét minden tanár köteles betartani. A tanév első óráján a szaktanárok a tantárgyak követelményrendszere mellett ismertetik saját értékelési rendszerüket, a hiányzások következményeit, a pótlási és javítási lehetőségeket.

Az értékelés formái

Személyes, szóbeli értékelés

- a szaktanár által a tanítási órán és tanítási órán kívül (korrepetálás, szakkör stb.), ahol folyamatos megerősítés, korrigálás, segítés, tanácsadás történik az évközi érdemjegyek, illetve osztályzatok megállapításakor és fogadóórákon
- az osztályfőnök által szülői értekezleteken, fogadóórákon, a magatartás és szorgalomjegyek kapcsán, a tanulók havi értékelésekor, osztályprogramok kapcsán (tanulmányi kirándulás, színház-, múzeum- látogatás stb.) a tantestület előtt

- az igazgató vagy igazgatóhelyettesek által kiemelkedő teljesítmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán

Írásbeli, szöveges értékelés

A szaktanár vagy az osztályfőnök:

- dicséretetek, mulasztások, problémák beírása alkalmával
- dolgozatokra írt vélemények esetén

Külső felkérésre készített minősítések, vélemények alkalmával. (pl. szaktanácsadók, gyermekvédelem, pályázatok, bíróság, rendőrség stb.)

Az értékelés nyilvános fórumai:

- házi tanulmányi versenyek, vetélkedők
- bemutatóórák
- az iskola belső vizsgái
- speciális tantárgyi felmérések külső vagy belső szervezésben
- értékelés az egész diákközösség előtt (tanévvizsgák, tanévvnyitó, iskolai rendezvények)
- értékelés a nevelőtestület előtt (tantestületi értekezletek, iskolai események)
- értékelés iskolakapcsolatok szintjén
- szakköri, osztálytermek kiállításai, projekt-bemutatók

Mérések – vizsgák

- a 9. évfolyam elején szintfelmérés a felzárkóztatás céljából
- a 10. évfolyam végén idegen nyelvből belső vizsga
- a 9-12. évfolyamon közismereti érettségi és szakmai alapozó tárgyakból a tanév végén évfolyamdolgozat szummatív értékelés céljából
- a 11. évfolyam végén „kis érettségi” magyarból és történelemből
- a javító-pótló vizsgákat a tanév megkezdése előtt, az osztályozó vizsgákat tanév végén vagy a tanév megkezdése előtt bonyolítjuk le
- a különbözeti vizsgáknál a kerettanterv, illetve a helyi tanterv követelményei a mérvadóak
- az érettségi, szakmai vizsgákra külön vizsgaszabályzat vonatkozik
- a 9. osztályba jelentkezők központi felvételi vizsgát tesznek, és az iskola által összeállított szempontok alapján szóbeli elbeszélgetésen vesznek részt
- másik iskolából való átvételkor - szükség esetén - különbözeti vizsgát kell tenni

Iskolánk elismeri a:

- kimagasló tanulmányi eredményt,
- jó tanulmányi eredményt és egy vagy több tantárgyból kimagasló teljesítményt,
- kimagasló versenyeredményt,
- közösségi munkát,
- kiemelkedő sportteljesítményt és
- minden olyan tevékenységet, amely az iskola hírnevét öregbíti.

Formái:

- Fáy-díj
- oklevél
- tárgyi jutalom, illetve pénzjutalom

- írásbeli dicséret (igazgatói, osztályfőnöki, szaktanári)
- egyéb egyéni és csoportos jutalmak

A tanulói teljesítmény ellenőrzése, mérése, értékelése és minősítése

Célja:

- visszacsatolás biztosítása a tanár és a tanuló számára
- következtetés a tanítás - tanulás hatékonyságára
- az egyéni eredmények viszonyítása a korábbi teljesítményhez, (hozzáadott érték mérése)
- a tantervi követelményekhez viszonyított tényleges teljesítmény értékelése

Elvei:

- A tanulók teljesítményét havonta kell értékelni, és erről a szülőt tájékoztatni kell.
- A témazáró dolgozatok, szóbeli felelések mellett egy félévben annyi átfogó-összefoglaló nagydolgozatot kell íratni, amennyi az adott tantárgy heti óraszámára.
- A folyamatos értékelés mellett, az adott szakmai munkaközösség döntése szerint, az írásbeli érettségi tárgyakból közös évfolyamdolgozatot kell íratni a tanév végén, melynek sikeres teljesítése egyúttal javítási lehetőségi is.
- Az értékelés annak a pedagógusnak a feladata, aki az adott tárgyat tanítja.
- A dolgozatok külalakját is értékelni kell.
- Félévenként a füzetvezetés formáját, rendezettségét értékelni és osztályozni kell. A kettő együtt adja az írásbeli munkák külső alakjának osztályzatát, melynek megkövetelése fontos nevelési tényező.
- Az osztályzatokról a tanulót, szülőt (gondviselőt) a félévi értesítőben, illetve a bizonyítványban tájékoztatni kell.

Ellenőrzés, mérés

A tanítási órákon feldolgozott ismeretek rendszeres számonkérése, ellenőrzése történhet:

- szóban
- írásban

Az írásbeli számonkérés formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Formái:

- Röpdolgozat (írásbeli felelet az előző maximum két-három óra anyagából)
- Témazáró dolgozat (egy fejezet (téma) számonkérése)
- Nagydolgozat (több fejezet (téma) számonkérése osztály vagy évfolyam szinten)
- Teszt (felmérés egy vagy több fejezet anyagából)
- Készségtárgyakban a gyakorlati tevékenység értékelése (testnevelés órai teljesítmények, kommunikációs készségek, viselkedéskultúra, természettudományi ismereteknél mérések, kísérletek)
- Egyéb (pl. kiselőadások, házi dolgozatok, esszék, önálló tananyag feldolgozás stb.)

Rendje:

- Időtartama a feldolgozott anyag mennyiségétől függően 10 perctől több órás

hosszúságú lehet.

- Értékelése lehetőleg minden tantárgynál pontozásos módszerrel történjen.
- A pontok átváltása érdemjegyekké az egyes munkaközösségek döntése alapján történik, figyelembe véve az érettségi tantárgyaknál az érettségi útmutató előírásait.
- Egyértelműen pontozással értékelhető írásbeli munkák tantárgyai: matematika, elméleti gazdaságtan, üzleti gazdaságtan, informatika.
- Minden írásbeli munka érdemjegye bekerül az elektronikus naplóba a korrekt, igazságos osztályozás érdekében.
- A témazáró dolgozat 2 érdemjeggyel, a próbaérettségi dupla súlyozással értékelendő.
- A nagydolgozatok és témazáró dolgozatok várható idejét rögzíteni kell a tantárgy éves ütemtervében, tényleges időpontját pedig legalább egy héttel az írás időpontja előtt ismertetni kell az osztályban tanító kollégákkal.
- Az írásbeli számonkérés időpontját - legalább egy nappal előtte - és tartalmát a tanulók számára előzetesen be kell jelenteni (kivétel a röpdolgozat), hogy elegendő idejük legyen a felkészülésre.
- A szaktanár a dolgozatok értékelésének általános szabályait - a tantárgy követelmény rendszerével és a szaktanár elvárásaival együtt a tanév elején ismerteti a tanulókkal.
- A szaktanár kötelessége két héten belül az írásbeli munkák pontos, egyértelmű, - a tanuló számára ellenőrizhető - kijavítása és értékelése (pontszámmal, érdemjeggyel).
- A tanulóknak joga van a dolgozatokat megtekinteni.
- Az egyes tantárgyak nagydolgozatainak tartalom szempontjából azonos színvonalúnak (nehézségűnek) kell lennie szaktanártól függetlenül. Ennek ellenőrzése a munkaközösség-vezető feladata.

Korlátai:

- Egy tanítási napon maximum 2 írásbeli beszámoltatás (nagydolgozat, témazáró, teszt) történhet. A röpdolgozatra ez a korlát nem vonatkozik.
- Az írásbeli számonkérés csak az előzetesen bejelentett tananyagot tartalmazhatja.
- A nagydolgozat, témazáró dolgozat, teszt csak a tananyag megfelelő szintű elsajátíttatása, gyakoroltatása után írtható.

A magatartás, szorgalom értékelése

Az osztályfőnök és az osztályközösség legalább félévente értékeli a tanulók magatartását és szorgalmát, figyelembe véve a szaktanárok véleményét. A magatartás- és szorgalomjegyek megállapítása a házirenddel összhangban történik.

A minősítési rendszer alkalmazása

- A tanulók személyiségének fejlődését, embertársaihoz való viszonyát a magatartásjegyek, a tanuláshoz, munkához való viszonyukat – a képességek figyelembevételével – a szorgalomjegyek fejezik ki.
- A magatartás – és szorgalomjegyek elbírálási rendszerét az osztályfőnök a tanév elején ismerteti a tanulókkal. Az osztályfőnök és az osztályközösség legalább félévente ellenőrzi a tanulók magatartásában és szorgalmában mutatkozó változást. A tapasztalatokról a szülőket tájékoztatni kell.
- Félévkor és tanév végén a tanulók magatartás- és szorgalomjegyeinek a megállapítását – a tanulók önértékelésének és az osztályközösség véleményének figyelembevételével – az osztályfőnök végzi el. Az osztályozó értekezleten az osztályban tanító tanárok

véleményt nyilvánítanak, és eltérő javaslatot tehetnek. Vitás kérdésekben a többség véleménye irányadó, illetve azonos arányú szavazatok esetén az osztályfőnök javaslata a döntő.

A magatartás minősítésének fokozatai: példás, jó, változó, rossz.

Példás osztályzatot kap az a tanuló, aki:

- a közösség alakítását, fejlődését munkájával, jó kezdeményezésével, véleményének megfelelő nyilvánításával, valamint példás viselkedésével elősegíti, és társait is erre ösztönzi,
- szereti a közösségi életet, szívesen tevékenykedik érte és benne,
- magatartásával az órai munkát pozitív irányban befolyásolja,
- megnyilvánulásaiiban kulturált hangnemet használ,
- képességeit alkotó módon használja,
- vállalt feladatait megbízhatóan, nagy felelősségtudattal látja el,
- a házirendet betartja, erre társait is ösztönzi,
- tanáraival, szüleivel, társaival szemben tisztelettudó, udvarias,
- fegyelmezett, megbízható, pontos, segítőkész,
- nincs igazolatlan hiányzása,
- változó szorgalmú tanuló magatartásjegye nem lehet példás.

Jó osztályzatot kap az a tanuló, aki:

- részt vesz a közösségi életben, a rábízott feladatokat elvégzi,
- jól beilleszkedik az osztályközösségbe, magatartásával, tevékenységével segíti a közösséget,
- iskolai és iskolán kívüli viselkedése ellen nincs kifogás,
- a házirendet és az iskolai együttélés szabályait megtartja,
- tanáraival, szüleivel, társaival szemben tisztelettudó, udvarias,
- fegyelmezett, segítőkész, általában megbízható, pontos,
- igazolatlan óráinak száma félévenként legfeljebb kettő.

Változó osztályzatot kap az a tanuló, aki:

- közösségi munkában csak vonakodva vesz részt, a közösség alakítására nincs befolyással, a közösséghez való viszonyával szemben kifogás merülhet fel,
- feladatait ösztönzésre végzi csak el,
- a házirend előírásait figyelmeztetésre tartja meg,
- tanáraival, szüleivel, társaival szemben nem mindig udvarias, tisztelettudó,
- fegyelme ingadozó, munkája pontatlan,
- igazolatlan óráinak száma félévenként legfeljebb öt.

Roszs osztályzatot kap az a tanuló, aki:

- a közösség fejlődését hátráltatja, iskolai és iskolán kívüli viselkedésével rossz példát mutat társainak, hibáit nem látja be,
- közösségi munkát nem végez, másokat is visszatart, szándékosan árt a közösségnek,
- felelősséget sem társai, sem közössége iránt nem érez,
- a házirendet nem tartja be ismételt figyelmeztetés ellenére sem,
- tanáraival, szüleivel, társaival szemben tiszteletlen, udvariatlan, nyegle,
- fegyelmezetlen, durván beszél, verekszik,
- igazolatlan óráinak a száma félévenként meghaladja az ötöt.

A szorgalom minősítésének fokozatai: példás, jó, változó, hanyag

Példás minősítést kap az a tanuló, aki:

- igényli tudása bővítését, céltudatosan és ésszerűen szervezi meg munkáját,
- munkavégzése pontos, megbízható,
- minden tárgyból elvégzi feladatait,
- aktívan részt vesz a tanórai munkában,
- önálló a munkában, önellenőrzése rendszeres,
- kötelességtudata magas fokú, munkatempója állandó,
- mindig felkészül az órákra, figyel, érdeklődik,
- írásbeli munkáit az esztétikum és az igényesség jellemzi,
- érdeklődése többirányú, az iskolán kívüli ismeretanyagra is kiterjed,
- egyes iskolai tárgyakban a tananyagon felül is produkál (pl. versenyek).

Jó minősítést kap az a tanuló, aki:

- figyel az órákon, feladatait lelkiismeretesen elvégzi,
- az órákra becsületesen, képességeinek megfelelően felkészül, megbízhatóan dolgozik,
- ösztönzésre rendszeresen dolgozik, és ellenőrzi önmagát,
- felkészült, de különösebb érdeklődést nem árul el, nem alapos,
- érdeklődése megmarad az iskolai tananyag keretein belül,
- írásbeli munkája rendezett, megfelelő.

Változó minősítést kap az a tanuló, aki:

- önállótlán, csak utasításra kezd munkához, nem ellenőrzi önmagát,
- munkája ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan,
- munkájára a változékonyság a jellemző,
- érdeklődése szűk körű, ritkán aktív,
- feladatait felszólításra, ellenőrzés mellett végzi,
- gyakran szétszórt, tartósan nem figyel oda.

Hanyag minősítést kap az a tanuló, aki:

- figyelmetlenül dolgozik, megbízhatatlan,
- feladatait nem végzi el, nem hajlandó a munkavégzésre,
- nem törődik kötelességeivel,
- érdektelenség, teljes közöny jellemzi,
- órai munkájában passzív,
- a tanultakat nem akarja alkalmazni,
- a szorgalom teljes hiánya jellemzi,
- egy vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

A házi feladat szabályai

A házi feladat szerves része a tanórán elindított tanulási folyamatnak. Szolgálja a tanulási célok elérését, lehetőséget ad a tanulónak a gyakorlásra, kiegészítő információk gyűjtésére, fejleszti az önálló tanulásra való képességet, a tanulók önértékelését, visszajelzést ad a tanár és a tanuló számára.

A házi feladatot a szaktanárok a következő pedagógiai elvek figyelembe vételével határozzák meg:

- tartalmával illeszkedjen a tanórán elindított folyamathoz,
- legyen jól előkészített, egyértelmű,
- a következő tanórán ellenőrizhető és értékelhető legyen,
- ne jelentsen a tanulók számára túlterhelést (túlzottan időigényes, nehéz feladatok),
- legyen tekintettel a tanuló pihenésére, családi életére, programjaira (főleg hétvégén, tanítási szünetekben),
- a tanulók differenciált foglalkoztatása érdekében élhetünk a szorgalmi feladat lehetőségével is.

A házi feladat célja:

- újra feldolgozni, elmélyíteni, rögzíteni az órán tanultakat;
- készségi szintig gyakorolni a tanult algoritmusokat;
- önálló alkotó-és kutatómunkát végezni valamely témában;
- biztosítja a diák számára az önellenőrzést;
- elősegíti a szülők tájékoztatását gyermekük iskolában végzett munkájáról, az iskolában folyó munkáról

A házi feladat kijelölésének szempontjai:

9-12. évfolyamon a házi feladatok szolgálják az általános műveltséget megszilárdító folyamatnak megfelelően az ismeretek elmélyítését, megszilárdítását. A feladatok legyenek sokrétűek, fejlesszék a tanulók logikai gondolkodását, kreativitását, készítse őket az ismeretszerző források megismerésére, azok mindennapos használatára. Segítse elő az ismeretek rendszerezését, az egyes anyagrészek, tantárgyak közötti összefüggések mind gyakoribb felfedezését. Az egyes tantárgyak jellegét figyelembe véve törekedni kell a gyakorlatias feladatokra, a tudásanyag beépítésére a mindennapi életbe, gyakorlatba. Alkalmanként projektfeladatok kijelölése javasolt, ahol a tanulók megtanulnak csapatban, közösen, a feladatokat felosztva dolgozni.

A házi feladat mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni, hogy a tanulónak, napi tanóráinak számát és az órák többségén tűznek ki a számára kötelezően megoldandó feladatot, ezért az otthoni felkészülésre fordítandó idő tantárgyanként átlagban 30 percet vehet igénybe. Amennyiben a házi feladat elkészítéséhez szükséges idő meghaladja az előbb említett időt, akkor hosszabb határidőt kell biztosítani.

- csak olyan feladat adható kötelező jelleggel, amelynek megoldására valamennyi tanuló képes;
- a házi feladatot mindig részben vagy teljesen (minden diákra, illetve feladatra vonatkozóan) ellenőrizni kell;
- az el nem készített, illetve hibás, hiányos házi feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint: nem büntetjük a tanulót, ha a mulasztás, hiány, hiba a feladat vagy annak alapjául szolgáló anyag meg nem értéséből fakad;
- meg kell adni a tanulónak a házi feladat pótlásának lehetőségét;
- a hanyagságból elmulasztott írásbeli feladat nem „értékelhető” elégtelennel;

- az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését –a befektetett munka arányában –jutalmazni kell;
- tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik óráról a másikra szokásos;
- a nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy Internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése, forráselemzés) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani;
- a tantervi anyagot meghaladó mennyiségű vagy mélységű ismereteket kívánó feladatokat (pl. versenyfeladatok) csak annak a diáknak lehet kötelezően előírni, aki a versenyzést, illetve az önálló kutató vagy más jellegű alkotómunkát önként vállalta.

A házi feladatok kiválasztása során kiemelt fejlesztési szempontok:

Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása főleg a következőket foglalja magában:

- az előzetes tudás és tapasztalatok mozgósítása;
- az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése;
- a csoportos tanulás módszerei, a kooperatív csoportmunka;
- az emlékezet erősítése, a célszerű rögzítési módszerek kialakítása;
- a gondolkodási kultúra művelése;
- az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása;
- az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása; az alapkészségek kialakítása (az értő olvasás, az íráskészség, a számfogalom fejlesztése).